

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

LEŠANY (okr. Prostějov)

Dlouhá. Doba hradištní (?). Pohřebiště. Starší náhodný nález.

V souvislosti s přípravou práce věnované pravěkému a raně středověkému osídlení katastru obce Lešany (Fojtík v tisku) byla provedena revize všech dostupných archeologických nálezů. Ta znovu objevila v odborné literatuře prozatím neregistrované pohřebiště, náležející patrně do doby hradištní. Přestože se jedná o nález učiněný takřka před šedesáti lety, nelze mu odepřít pozornost alespoň na stránkách tohoto periodika.

Polohopisně se lokalita nachází 350 m jihovýchodně od okraje zástavby. Jde o mírný jihozápadní svah na průsečíku polní cesty, hlavního elektrického vedení a vrstevnice 270 metrů. Na ZM ČR 1:10 000, list č. 24-24-06 místo nálezu vymezuje bod od Z a J s.č. vzdálený 225:274 mm.

Na jaře 1944 při instalaci elektrického vedení „Prostějov-Konice“ došlo k narušení dvou kostrových hrobů. Pohřbení leželi v natažené poloze na zádech, v hloubce 110 cm pod úrovní dnešního terénu, v hrobových jamách orientovaných ve směru západ-východ, údajně bez průvodního materiálu - zjištěny byly pouze zbytky dřeva (rakve ?). Antropologický materiál náležel – podle určení soudního lékaře dr. Zdražila – staršímu muži silnější postavy (hrob č. 1) a sedmiletému dítěti (hrob č. 2).

Autor „nálezové zprávy“ se poněkud tendenčně přiklání k příslušnosti zesnulých ke keltskému etniku. Této dataci ovšem odporuje pro moravský a dolnorakouský prostor obecně platná orientace laténských hrobových jam ve směru sever-jih (Čižmář 1993; Neugebauer 1992). Výše popsany - „křesťanský“ - pohřební ritus odpovídá spíše zvykům Slovanů středohradištního a mladohradištního období (Dostál 1966; Šikulová 1958).

Dluhoštica. Středověk (13.-14. století). Sídliště. Povrchový sběr.

Místopisně se lokalita nachází asi 1 km severozápadně od hranice zastavěné plochy. Je situována na jihovýchodním svahu, který je sevřen mezi korytem Lešanského potoka (tok IV. řádu) a dnes takřka zaniklou vodotečí (občasný tok V. řádu). Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 271 až 310 m. Na ZM ČR 1:10000, list č. 24-24-01, prostor vymezují souřadnice od Z a J s.č. vzdálené 82:157; 0:35; mm. Na listu č. 24-24-06 je plocha vymezená body od Z a J s.č. vzdálenými 123:157; 368:380 mm.

Naleziště bylo poprvé uvedeno do odborné literatury Antonínem Gottwaldem v roce 1905, a to jako sídliště komplexu lužických popelnicových polí a doby laténské (Gottwald 1905). Od roku

1996 je tato polní trať sledována systematickými povrchovými sběry. Ty doložily takřka kontinuální osídlení z průběhu celého pravěku a rané doby dějinné (cf. Fojtík v tisku).

Mimo jiné byla získána také kolekce keramiky reprezentující přelom 13. a 14. století. Jedná se o kvalitně vypracované a vypálené zboží šedého povrchu, který většinou nese spirálovité či vodorovné žlábký. Soubor střeptů navíc doplňuje drobná stříbrná mince, tzv. kutnohorský parvus pražského groše z doby vlády Václava II. (1283-1305).

Na základě stručného popisu podaného v dochovaných písemných pramenech můžeme do tohoto prostoru lokalizovat jeden ze středověkých dvorců (Fojtík v tisku).

Pavel Fojtík, FF MU Brno

Literatura:

Čižmář, M. 1993: Keltská okupace Moravy (doba laténská). In: Podborský, V. a kol.: Pravěk dějiny Moravy, Vlastivěda moravská, Země a lid 3, Brno, 380-423.

Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě. Praha.

Fojtík, P. v tisku: Pravěk a raně středověké osídlení katastru obce Lešany (okr. Prostějov). Střední Morava 15/2002, Olomouc.

Gottwald, A. 1905: Sídliště u Lešan na Prostějovsku. Zvláštní otisk „Časopisu moravského muzea zemského“, roč. V., č. 1, 1905.

Neugebauer, J. W. 1992: Die Kelten im Österreich. St. Pölten-Wien.

Šikulová, V. 1958: Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní. Pravěk východní Moravy I/1958, Gottwaldov, 88-162.

Prameny:

Obsáhlá německy psaná policejní zpráva ze dne 6. dubna 1944 (s fotografickou a kresebnou dokumentací), uloženo v Muzeu Prostějovska v Prostějově.

Národní politika, Praha, 3. 5. 1944, moravské vydání.

Morgenpost, Brünn, 5. 5. 1944.

Resumé:

Lešany (Bez. Prostějov), „Dlouhá“. Burgwallzeit (?). Gräberfeld. Ältere zufällige Fund.

Lešany (Bez. Prostějov), „Dluhoštica“. Mittelalter (13.-14. Jh.). Siedlung. Oberflächenuntersuchung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00